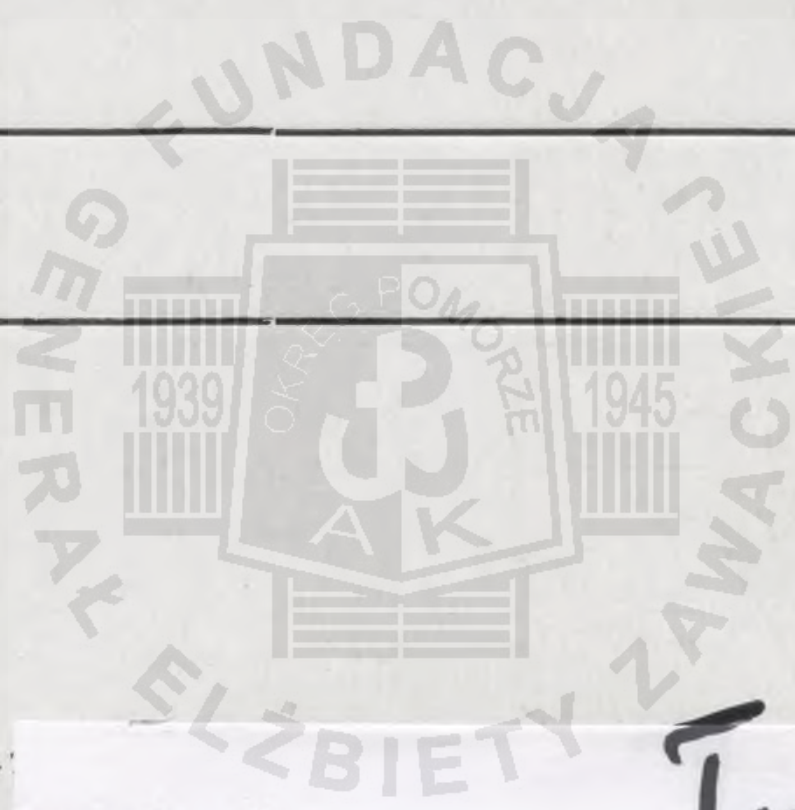
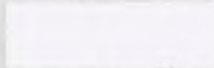

opr. XII 199
- l. sk.

żona
Marianna Mrozik

Bydgoszcz

Tuchola
AK t.n. (TON)
ODR

Mrozik Konrad
ps. „Morjan” „Światłowski”
krypt. „IV/20”
M: 276/885 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Kroziak Konrad.....

T: M-276/885 Pom......

Chojnice AK taj.nausa. (SOA)
052

I./1. Relacja *k. 10 s. 1-10*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora *k. 4 s. 1-4*

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 1 s. 1*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) biwiazca..... *k. 1 s. 1*.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 5*

VI *Fotografie - działo ikonografii*

Fotografie

1/1. Relacja - Krosik Komrad

1. Komrad Krosik, Wyjeżdki z moich wspomnień (jako młodych okresie okupacji, napis kop. k. 2 s. 1-2
2. Osobiste refleksje Komrada, Krosika, fr. pamiętnika k. 3 s. 3-5
3. Pismo przewodnie Marianny Krosik do Fundacji w sprawie uzupełnienia akt Komrada (męża) wraz z zdjęciami, rękop. k. doty k. 4 s. 6-10
4. Fragment relacji Czesława Wójcika dot. działalności Komrada Krosika z X, 1989, rękop. kroskop. k. 1 s. 11

- X -

1

W y j ą t k i z moich wspomnień /jako nauczyciela z
okresu okupacji/

Pamiętam jak dziś to spotkanie. Nie pamiętam dokładnej daty, ale był to początek sierpnia 1943 roku. Otrzymałem polecenie przyjazdu do Bydgoszczy dla skontaktowania się z wizytatorem TON - pseudonim "Zosia". Celem kontaktu miała być organizacja tajnego nauczania. Znak rozpoznawczy: w ręku gazeta, podejście do parapetu okna w holu dworca głównego, przeglądanie jej /na uchylonej stronie przekreślenie w kształcie litery X/.

Mало było w tej części holu osób. Przechodziły obok mnie. Nagle podeszła "Pani Zosia" i z uśmiechem - co najmniej dobrej znajomej - zagadła: "Tuchola?". Po potwierdzeniu z równie przyjaznym uśmiechem, co mogło znaczyć, że ... przecież dobrze się znamy, ruszyliśmy Dworcową ...

Kontakty powtarzały się... Pełniłem zlecenie mi przez kierownika oddziału powiatowego AK por. "Dama" zadania organizacji sieci szkolnictwa w powiecie tucholskim w kontakcie z władzami Tajnej Organizacji Nauczania w Bydgoszczy.

Jako referent powiatowy TON kontaktowałem się z wizytatorem w Bydgoszczy /ps. "Zosia"/, spotykałem Józefa Gutacha na kontaktach w Bydgoszczy /gdzie poznaliśmy się/, utrzymywałem częste kontakty z nauczycielami z powiatu, prowadzącymi komplety i działalność oświatową /prowadzenie bibliotek, wypożyczanie książek i czasopism polskich, propaganda na rzecz utrzymania polakości/.

W wyjątkowo trudnej sytuacji /jaka istniała w powiecie/ - i chyba w wyjątkowo skromnych rozmiarach warunkowanych silną inwigilacją elementów niemieckich - nauczyciele podjęli się zadań dostania do rąk dzieci, przemykania książek polskich, których na ogół było sporo. Tkwiły na ogół na strychach, gdzieś w ukrytych dzianach... Książka ujęta ostrożną ręką obeszła krąg swoich "by znów

prześlizgnąć się ..."

Wśród nauczycieli pamiętam następujących współpracowników :

✓ Ciepłuch Józef, Marian Iwioki, Marian Sobacki /było ich niewielu/.

Ich nazwiska, jako znanych mi sprzed wojny, dobrze pamiętam. Przetrzyli zresztą szczęśliwie lata okupacji ...

Szeregi "bibliotekarzy" były za to liczne... Wyożowało się ich na każdym kroku...

Trzeba to podnieść, że mimo ostrych zakazów, dzieci na wsiach powiatu tucholskiego, jak zresztą i rodzice, mówili po polsku i czytali dużo, bardzo dużo ... myślę dzięki skutecznej propagandzie na rzecz utrzymania polskości.

Osoby - świadkowie :

- Ciepłuch Józef / + Warszawa/
 - Iwioki Marian, zam. po wojnie w Bydg. ul. Mercinka 8/85 / + Bydgoszcz/
 - Sobacki Marian, zam. podobno w pow. tucholskim
- oraz :
- Gutsch Józef, uczestnik org. tajnego nauczania w pow. chełmskim, zam. Chełmo, ul. Dworcowa 9. Spotykałem go na kontaktach w Bydgoszczy /1943-1945/ gdzie go poznałem.
 - Lipska Waleria, wizytator TON, pseud. "Zosia" /w czasie okup./
 - Synakiewicz Roman, sekretarz Urzędu Gminnego w Bysławiu /przed 1939 r./.

Konrad Mrozik

Absolwent filologii francuskiej i Studium W. F. Uniw. Poznańskiego
Organizator tajnego zorg. nauczania w pow. tucholskim w okresie okup.

Referent powiatowy TON

Osobiste relacje Louvada Mrochka -
członka oddziału powiatowego AK
w powiecie sucholskim -

Ję fragmenty z prowadzonych w czasie okupacji
pamiętników.

4. MOJE PRZYGDY JAKO ROBOTNIKA RZEŹNICKIEGO I POMOCNIKA RYBACKIEGO.
BOJKOT GOSPODARZY. POMOC POTRZEBUJĄCYM.

Dwa miałem w czasie okupacji - trzeba przyznać-udane zawody:
Fleischermilfsarbeiter i Fischergeselle /pomocnik rzeźniczy i rybacki/
Tylko ten drugi był atrakcyjny. Dawał przyjemność wiosłowania w pogod-
ne dni - przy wzburzonym jeziorze natomiast-wymagał niełada wysiłku
w utrzymaniu się przy pracy na wodzie. Miał też zaletę, że można było
w najbardziej odpowiedniej chwili odepchnąć się wiosłem od brzegu i
zniknąć z oczu, kiedy wymagała tego chwila...

Rola pomocnika rzeźniczego pozwoliła mi przez 2 lata spełniać
funkcję ważącego wieprza na ubój domowy, którą to funkcję spełniałem
ku zadowoleniu ...naszych rolników. A rzecz wyglądała następująco:
w jakiś dzień tygodnia zjeżdżali na podwórze mego brata w Lubiewie,
a później Paula Thiede-gospodarze, którym pozwolono na ubój domowy.
Chodziło o zważenie wieprza delikwenta. Od jego bowiem wagi zależało,
ile mięsa dostanie się gospodarzowi. Nie przypominam sobie ile mięsa
wypadało na członka polskiej rodziny. Miałem zresztą zgoła prostszy

rachunek: stawiało się wieprza na wagę, następnie popytało gospodarza "ile trzeba wagi, aby było dobrze". Przeciętnie wychodziło to na prawie 50% wagi przywiezionej sztuki. Rozzuchwaliłem się nielada przy tej profesji. Zresztą "niebo było czyste" przy tej robocie. Przybyły Fleischbeschauer /taki co to bada mięso/ zasiadał do stołu z moim szefem, a było do czego... już o to postarała się moja siostra / z braku lepszej wódki - mógł być też zwykły "binber"/ "Po dwóch" głębszych nakaz był krótki: "Konrad bierz listę i idź zważyć wieprza". Pewnego razu jednak omal nie wpadłem... Pamiętam taki obraz: gospodarz - Polak nazwiskiem Neuman /pamiętam to dobrze/ - zajechał na podwórze z potężnym wieprzem, który ledwo mieścił się w klatce. Wysłałem siostrę, aby mu szepnęła do ucha, jakie to sztuki idą na wagę. Zawrócił wtedy i zjawił się z mniejszym wieprzem. Rodzina Neumana była duża, nie zważając jednak na to, solidnie jeszcze obciąłem wagę. Trzeba było, że dobrze podchmielony szef popatrzył po moim powrocie na listę - a zobaczywszy jakiego lichego ten "ferpfluchte gosse bauer" przywiózł wieprza - narobił straszliwego "rabanu". Byłem tym umartwiony i weszylem nieszczęście. Ale szef miał dobrą naturę: po pijanemu wyzywał, piorunował - jak mówiono, ale po wytrzeźwieniu zapominał...

Wykorzystywało się wtedy wady i zalety naszych "panów". Okazja domowego uboju nie kończyła się jednak na tym. Do egzemplarza zważonego dochodziła jeszcze sztuka uchowana poza "spisem", czasem gdzieś nabyta

Nadwyżki mięsa /zresztą często z powodu podwójnego uboju, który załatwiał fachowo brat Albin/ wędrowały na stół głównych rodzin w Bydgoszczy, Koronowie, Tucholi. Chojnicach. Przygotowywane przez nas trwałe wędliny przeznaczone były do paczek, które przygotowywały skwapliwie kobiece ręce. Wiadomo było również, że "klientki" nie znały często swych adresatów. Wiadomo tylko, że byli to Polacy, oficerowie i żołnierze, więzieni w obozach ...

Kontakty z rodzinami polskimi, niesiona pomoc finansowa, propaganda za nie podpisywaniem tzw. niemieckiej listy narodowościowej i przenoszenie zasłyszanych codziennie wiadomości z zagranicznych stacji radiowych - dla otuchy i podtrzymania ducha - to dalsza działalność

działaczy pow.tucholskiego. Wiernie sekundowali tej działalności
s.in. zwłaszcza Marian Iwicki i ja - jako nauczyciele tajnego naucza-
nia i działacze sportu wiejskiego.

Na terenie woj.bydgoskiego zajęтым przez władze i wojska okupacyjne nie było mowy o działalności sportowej. Sportowcy, gdziekolwiek byli i spotykali się, wspominali czasy dawnej działalności sportowej, wymieniali poglądy na różne tematy dotyczące sukcesów drużyn i zawodników. W skrytości obiecywali sobie po wyzwoleniu podjęcie działalności, do której tak bardzo tęsknili. Tymczasem jak tylko mogli pomagali sobie wzajemnie i innym potrzebującym pomocy.

Fundacja Archiwum Torowskie
Armii Krajowej
17-100 Toruń, Piekary 49

Niniejszym przekazuję jako uzupełnienie do akt,
krótki życiorys Konrada MROZIKIŁ-ortona oddziału
powiatowego AK w pow. Tucholskim - z uwzględnieniem
działalności konspiracyjnej na terenie pow. Tucholskiego
potwierdzonej posiadaną dokumentacją.

Załączam:

1. Oświadczenie z świadectwem (z odprawy)
2. Osobiste wspomnienia Konrada Mrozika
(jako fragmenty z prowadzonych pamiętników):
 - Moje przygody jako robotnika rzemieślniczego i pomocnika rybackiego
Rozbot gospodarzy. Pomoc potrzebujących
 - Fragmenty z moich wspomnień jako nawręciela z okresu
okupacji.
3. Relacje Czesława Woźnego (fragment).

M. Mrozik-żona

7

Konrad MROZIK - pseudonim "Norjan" -

- stronek Armii Krajowej w okresie od sierpnia 1943 r.
do 30 stycznia 1945 r.
i w pow. Tucholskim.

Konrad MROZIK urodził się 7 lipca 1911 r. we wsi Lubiewo, pow. Tuchola z rodziców Romana i Wieroniki. Oboje prowadzili rękawicznictwo. Egzamin dojrzałości otrzymał w 1931 roku w Państwowym Gimnazjum Głomawstyczym w Świecie n. Wisłą. W 1936 roku ukończył Uniwersytet Torunski, studiował filologię francuską na Wydziale Głomawstyczym, równolegle kontynuował studia w Studium Wych. Fryzera przy Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Torunskiego. Był wychowankiem prof. E. Piaseckiego.

W okresie studiów był czynnym zawodnikiem NKS Torunia oraz działaczem sportowym. Jako instruktor prowadził kursy sportowe oraz wykłady w zakresie anatomii i fizjologii człowieka na obozie Olimpiady Pomorskiej Sokola w Pszczynie. Udział w tej społeczności w wielu organizacjach studenckich - był m. in. sekret. Zarządu Akademickiego Kółka Świeciańskiego, sekret. III Akademickiej Brygady Harcerskiej, kronikarzem w Zarz. Wychowawco-ego Fryzera oraz przewodniczącym Bratniej Pomocy Studenckiej.

Po ukończeniu studiów - do wybuchu II wojny światowej - związał się służbowo z Obregowym Urzędem W.F. P.W. w Toruniu. Tu należał do tzw. pomocniczej kadry instruktorskiej. Z ramienia urzędu pracował w charakterze kierownika i instruktora w zakresie szkoleniowym i obrotowym. Prowadził obozy szkoleniowe kadry przedolimpijskiej i instruktorów sportu, w tym metodyczny warsztat. Był też działaczem sportowym w KSMM w Telpnie i w Lubiewie.

W okresie okupacji pracował fryzjerem - jako robotnik rękawiczy (w Lubiewie) i pracownik rybactwa (w Pysławcu) oraz prowadził na terenie szereg działalności konspiracyjnych jako stronek Armii Krajowej.

2-8

Działal w okresie od sierpnia 1943 roku do 30 stycznia 1945 roku.

Był sekretarzem powiatowego Oddziału AK w powiecie sucholskim (Bosy Sucholski), współpracował w tym gm. Bystaw.

- Stefan
Guss
- Pełnił szereżowe mu przez kierownika oddziału powiatowego AK por. „Janę” zadaniami organizacji sieci szkolnictwa w pow. Suchola - w kontakcie z władzami Tajnej Organizacji Nauczania w Bydgoszczy.
 - Był organizatorem tajnego zorganizowanego nauczania i referentem powiatowym na powiat sucholski.
 - Prowadził komplety tajnego nauczania w rejonie Lubiewo-pentuska.
 - Był współorganizatorem bibliotek i holporterskim księżek (pomocą służyła mu siostra Agata i sąsiadka p. T. Zwicka jako kurierki).
 - Utrzymywał stałe kontakty z wicektorem TON p. Z. Lipski^{Wojewódzki} - pseudonim „Łosia” w Bydgoszczy, spotykał się też z p. Józefem Gutschem - uczestnikiem tajnego nauczania w pow. chełmińskim - w Bydgoszczy (gdzie poznał go) oraz utrzymywał serdeczne kontakty z Marjanem Zwickim - pseudonim „Wilk” - szefem dywersji na powiat sucholski (- również z wieloma innymi osobami).
 - Spotykał się często z ptk. ks. Józefem Grycą (Młynca).
 - Prowadził sabotaż gospodarczy oraz pomoc żywnościową i finansową dla rodzin polskich będących w potrzebie i będących w obozach i więzieniach.
 - Działal też w okresie okupacji na rzecz utrzymania polskości, a niemieccy prowadził szeroko, i skutecznie, działalność na odnowę podprzywania wniosków na tzw. listę narodowościową.
- W pierwszych m-cach po wyzwoleniu przystąpił do realizowania działalności sportowej we wsi Lubiewo i wsiach okolicznych, następnie przeniósł się do Bydgoszczy i tu:
- W r. szk. 1945/46 był nauczycielem wf. w Gimnazjum im. M. Kopernika.
 - Od 1.VII.46 r. do przejścia na emeryturę tj. do 1986 roku pracował w organach kultury fizycznej w Urzędzie Wojewódzkim i tak:
 - od 1.VII.1946 r. jako kierownik Sekcji W.F. Woj. Urzędu W.F. i P.W.

- od 1. IV 1948 r. - kier. Oddziału WF i sportu Woj. Urzędu K.F.
- od 1 IV 1950 r. - kier. Oddziału WF i Sportu Woj. Komitetu KF
- od 1969 roku do przejścia na emeryturę - szef wydziału w WRN-kkFiT

W czasie pracy zawodowej pełnił różne funkcje dodatkowe w org. KF i tak:

- kier. punktu konsultacyjnego Studium Zaocznego AWF w Bydgos.
- kier. Międzyzwojewódzkiej Szkoły Sportowej
- instr. WF w resortach ewangelicznych Ogniska TKKF, Wilczki
- naucz. WF w Ośr. Rehabilitacji Zaw. Zw. Sportow. Międzwojewódzkiej Szkoły

Pełnił też wiele funkcji społecznych i tak:

- współorganizatorem i kier. sekcji Sportowej 1-go na Pomorzu Młod. Kółka Wypoczynkowe w Lubiewie
- współorganizatorem Związku LZS i Ogniska TKKF
- sekretarzem Woj. Komitetu Sportowców
- człon. i przew. podkomisyj org. i Komisji Woj. i Lekarsko-Sportowej
- syndykatorem miastem zachodnim
- człon. Komisji Wzrostu Sił i Młodzieży Kuratorium OSP
- człon. Zarządu Oddziału BTN KF oraz sek. i przew. Komisji Hist. BTN KF.
- człon. kier. i człon. Zarządu Sekcji Wydawniczej PMPB
- człon. Zarządu i wiceprezesa sek. Klubu Seniorów Sportu

Przewodził szeroki działaniom publicystycznym - oddawał do druku dziesiątki artykułów o tematyce sportowej. Także zainteresował miłośników w kręgu m. Bydgoszcz; regionu pomorsko-kujawskiego. Pisał do różnych wydawnictw - również prace o charakterze popularno-naukowym, dot. rozwoju WF w Bydgoszcz; regionu pomorskiego i kujawskiego, również dotyczące szkolnictwa. Opracowywał sylwetki wybitnych działaczy sportowych i sportowców. Pisał udział w różnych konkursach. Wypisał za to wiele nagród. Prowadził także działania dla rozwoju miasta i regionu w zakresie publicystyki. Pisał dużo, bo wiedziony był troską o problematykę postawienia dzieła budowy sportu, rozwoju i osiągnięć. W całości poświęcił pracę zawodową, społeczną, publicystyczną o tymczasem

wiele nagród (także państwowych), wiele dyplomów, wyróżnień, pochwał, podziękowań. Władze przyznały mu wiele odznaczeń państwowych: 'Kryś' Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, a także odznaczenia honorowe i resortowe.

Podmiotu ukazały się z okazji pracy H. Mrzoka:

1. Organizacja Kultury Fizycznej w latach 1945-1986 z woj. bydgosko-pomorskim
(wydana przez Centr. Ofic. Inform. Turyst. w zw. ze 100-leciem sportu na Kujawach i Pomorzu)

2. Osiągnięcia sportu bydgoskiego w dekadzie II Rzeczypospolitej

(wydana przez P.M.M.P. w Krowie Bydgoskiej XIV/193).

Konrad Mrzok miał swoje idee, którym był wierny do końca swego pracowitego życia. Był nadzwyczajnym, pracowitym, pracowym, silnym, prostolinijnym, ofiarnym i skromnym człowiekiem i takim został w mojej pamięci i pamięci najbliższych. Śmierć 28.01.1988 roku.

Lena

Udział w i Poprawki o Tobie; Al. Stulecka - dokumentalistka
Inspi. Chojnec oraz Wskowski

-3-

11

Fragment relacji Czesława Woźnego
dot. działalności konspiracyjnej K. Mrozika

Konrad oświadczył w rozmowach
o latach Okupacji, że działał
w konspiracji - spotkał się z
księdzem Józefem (?) WRZYCZA, -
dotychczas - Koncubantem Oddziału
"Gryf Pomorski" - składającemu
raporty z działalności.

Ciekawostka: - w wspomnianym
czasie: niejednemu do którego
pytaliśmy na temat - jako
podejrzani w sprawie, pytaliśmy
nas, czy mieliśmy coś, czy inne
rodzaje grupy i tylko nas
wzrostali. Praktycznie w czasie
informacji - poleceń czy wskazy,
wykonujące były do dnia
dzisiejszego oddziałów konspira-
cyjnych w Borach Tucholskich

X/89r.

CU-

Czesław Woźny
Bydgoszcz
ul. Zamojskiego 7

1/2. Dokumenty dotyczące melstora: Krosnik
Komrad:

1. „Oświadczenie świadka” Józefa Gutsche
z 16.07.1973, kserokop. oryg. k. 1 s.1
2. „Oświadczenie świadka” Gnichki Marian,
15.10.1973, Gnichki Marian, kop. k. 1 s.2
3. Leg. nr 0628960 z B o W i D,
kserokop. oryg. k. 2 s. 3-4

Chełmno, dnia 16 VII 1973 r.
/Miejscowość/

Gutsche Józef
Chełmno, ul. Dworcowa 9
/Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie/

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik/czka/ /wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od-do/: organizacji tajnego zorganizowanego nauczania w powiecie chełmińskim w latach 1943-I 1945 r. świadomy/a/ odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów oświadczam,

że Ob. Konrad Mroziak syn /oórka/ Romana, urodz. dnia 7 lipca 1911 roku w Lubiewie pow. tucholski jest mi znany/a/ osobiście jako uczestnik/czka/ /wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym/cą/ oświadczenie i czasokres od-do/: organizacji tajnego zorganizowanego nauczania w powiecie tucholskim w okresie od sierpnia 1943 r. do końca stycznia 1945 r. Ob. Mroziak był organizatorem i referentem powiatowym. Spotykałem go na kontaktach w Bydgoszczy, gdzie się też poznaliśmy.

wyżej wymieniony/a/ posiadał/a/ pseudonim "Światłowski" i pełnił/a/ funkcję - brał/a/ udział /w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był/a/ oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od-do/: był organizatorem tajnego zorganizowanego nauczania i referentem powiatowym na powiat tucholski w okresie od sierpnia 1943 r. do 31 stycznia 1945 r.

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wydanej przez Zarząd Okręgu w *Bydgoszczy*
leg. 14554/By.

Własnoręczność podpisu
stwierdza się:

Pieczęć trójkątna z napisem:
Związek Bojowników o Wolność
i Demokrację, Zarząd Oddziału
Chełmno.

Podpis nieczytelny.

/pieczęć i podpis odpowiednich
władz lub Zarządu ZBoWiD/

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym pod-
pisem.

Podpis nieczytelny.

/Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko/

do zgodności z oryginałem
[Podpis]

Iwiocki Marjan, "Wilki"
Bydgoszcz, ul. G. Morciaka 8/85

Bydgoszcz, dnia 15 X 1973 r.
(miejscowość)

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik(~~czka~~) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia formację wojskową od — do): **członek Armii Krajowej - szef dywersji na powiat tucholski od sierpnia 1943 r. do 30 stycznia 1945 r.**

świadomy(~~ż~~) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

o ś w i a d c z a m,

że Ob. **Konrad Mrpsik** syn (córka) **Romana**
urodz. dnia **7 VII** 19**11** roku w **Lubiewie**

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): **członek oddziału powiat. AK w pow. tucholskim /Bory Tucholskie/, z którym współpracowałem stale w rejonie gminy Bysław pow. tucholski, gdzie byliśmy zatrudnieni jako pracownicy fizyczni. Działałem w okresie od sierpnia 1943 r. do 30 stycznia 1945 r.**

Wyżej wymienionym(a) posiadał(~~ła~~) pseudonim "**Marjan**" i pełnił(~~ła~~) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): **pełnił zleczone mu przez kierownika oddziału powiatowego AK por. "Dana" zadanie organizacji sieci szkolnictwa w pow. tucholskim w kontakcie z władzami Tajnej Organizacji Nauczenia w Bydgoszczy, organizację sabotażu gospodarczego oraz pomocy materialnej dla rodzin polskich i osób będących w obozach i więzieniach. Działałem w okresie od sierpnia 1943 r. do 30 stycznia 1945 r. Razem braliśmy udział we wszystkich akcjach.**

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wydanej przez Zarząd Okręgu w **Bydgoszczy sep. 14554/137**

Własnoręczność podpisu stwierdza się

Sekretarz
Techn. Zdz. Oddziału
(Janina Muszyńska)

(Pieczęć i podpis odpowiedzialnej władzy lub Zarządu ZBoWiD)

13.11.73r.

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Jan Biluon podst. 112
Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI

w Bydgoszczy

LEGITYMACJA NR

0628960

Wprawna do
przejazdów
PKP i PKS
wg 80%
taryf

podpis posiadacza legitymacji

Mrozik

Nazwisko

Konrad

Imiona

Roman Hieronima

Imiona rodziców

7.07.1917 Lubiewo

Data i miejsce urodzenia

jest

KOMBATANTEM
uprawnionym do świadczeń
określonych ustawą z 26 maja 1982 r.
o szczególnych uprawnieniach
kombatantów
(Dz. Ust. Nr 16, poz. 122)

1986.02.17

data wystawienia

podpis

RODZAJE I OKRESY
DZIAŁALNOŚCI KOMBATANCKIEJ

Okresy od	do	wyszczególnienie
-03	01	Tajne nauczanie
1943	1945	

łącznie lat 1 miesięcy 6

podpis

RODZAJE I OKRESY
DZIAŁALNOŚCI KOMBATANCKIEJ
(Uzupełnienia)

Okresy od	do	wyszczególnienie

łącznie lat _____ miesięcy _____

m. p.

podpis

ADNOTACJE

Mrozik

Nazwisko

Konrad

Imiona

jest

CZŁONKIEM
ZWYCZAJNYM

Związku Bojowników
o Wolność i Demokrację

17.02.1983
data wystawienia

Handwritten signature

podpis

ZMIANY EWIDENCYJNE

85-132 Bydgoszcz

Adres

ul. Ugory 27 5/43

Adres

17.02.1983
data przyjęcia do ZBoWiD

34594
Nr ewidencyjny

9

Nr ewidencyjny

II. Materiały uzupełniające relacje
- Archiw Komrad:

1. Biogram „Archiw Komrad”, [w:] 500 lat
biogr. konspiracji pomorskiej 1939-1945,
• Tom III 2001, z. 5, s. 98-99, mikroop. k. 1 s. 1

Mroziak Konrad ps. „Norjan”, „Światłowski”/ (1911–1988), kierownik tajnego nauczania w ramach ODR w pow. tucholskim.

Urodzony 7 VII 1911 r. w Lubiewie pow. Tuchola; syn rzemieślników Romana i Weroniki. Po zdaniu matury (1931 r.) w Państwowym Gimnazjum Humanistycznym w Świeciu n. Wisłą ukończył w 1936 r. filologię francuską na Uniwersytecie w Poznaniu i równocześnie Wydział Lekarski. Aktywny działacz społeczny i sportowy; instruktor na obozach Dzielnicy Pomorskiej „Sokoła” w Białobłotach. Po ukończeniu studiów do wybuchu II wojny światowej pracował w Okręgowym Urzędzie WF i PW w Toruniu.

W czasie okupacji robotnik rzeźniczy w Lubiewie i rybak w Bysławiu. Żołnierz AK (brak daty zaprzysiężenia) ps. „Norjan”. Na polecenie Stefana Gussa ps. „Dan” na początku sierpnia 1943 r. nawiązał kontakt z Walerią Lipską ps. „Zosia” i po odprawie w Bydgoszczy jako referent powiatowy od sierpnia 1943 r. do stycznia 1945 r., pod ps. „Światłowski”, organizował tajne zorganizowane nauczanie w pow. tucholskim. Utrzymywał kontakt z Józefem Gutsche. Prowadził komplety tajnego nauczania w rejonie Lubiewa, współorganizował biblioteki, kolportował konspiracyjne czasopisma, książki i wiadomości z nasłuchu radiowego oraz prowadził aktywną działalność na rzecz odmowy podpisania wniosku o wpis na niemiecką listę narodowościową. Do jego współpracowników należeli: Józef Ciepluch, Marian Sobacki, Roman Synakiewicz oraz kurierki siostra Agata i T. (?) Iwicka. Pod ps. „Norjan” współpracował z Marianem Iwickim ps. „Wilk”, referentem bezpieczeństwa na pow. Tuchola, organizując

Stow. biograf. konsp. pomorskiej
98 1939-1945, Toruń 2001, 2.5.

sabotaż gospodarczy, pomoc materialną i żywnościową dla polskich rodzin oraz więźniów Potulic i Stutthofu.

Po wojnie zamieszkał w Bydgoszczy. Po roku pracy w Gimnazjum im. M. Kopernika (uczył wych. fiz.), od 1946 r. do przejścia w 1976 r. na emeryturę pracował w UW w Bydgoszczy, w organach kultury fizycznej. Niezwykle aktywny działacz społeczny, dużo też publikował na temat sportu rejonu kujawsko-pomorskiego. Zmarł 28 I 1988 r. i został pochowany w Bydgoszczy.

Odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi oraz wyróżniony odznaczeniami resortowymi i honorowymi.

APAK, T.: Mroziak K. (uwierzytelnione oświadczenie Gutsche J. i Iwickiego M., kserokopia). Kozłowski N., Nowicki S.; Górski G., *Pomorska Okręgowa Delegatura Rządu RP w latach 1941–1945*, w: *Walka podziemna...*, s. 195; informacja żony.

Elżbieta Skerska

IV/1. Korespondencja - Artykuł Komrad

1. Pismo Marianny Artykuł z 14.03.1994,
relp., opis. (dot. fotografii)

k. 1 s. 1

Janina Loni

P. H. Kania

1

Wpłynęła dnia 15.03.94

L.dz. 204/14/93

W kategorycznym przesytam fotografis mego Meja -
Konrada Mrozika - etonka konspiracyjnej dsiatalnosci'
oswiatowej na terenie pow. Tuchola / zarejestrowanego
w Archiwum AK pod poz. M-276, z datą wplywu dokumentacji
XI 1989/ z prosba o wlozenie jej do tecki z aktami

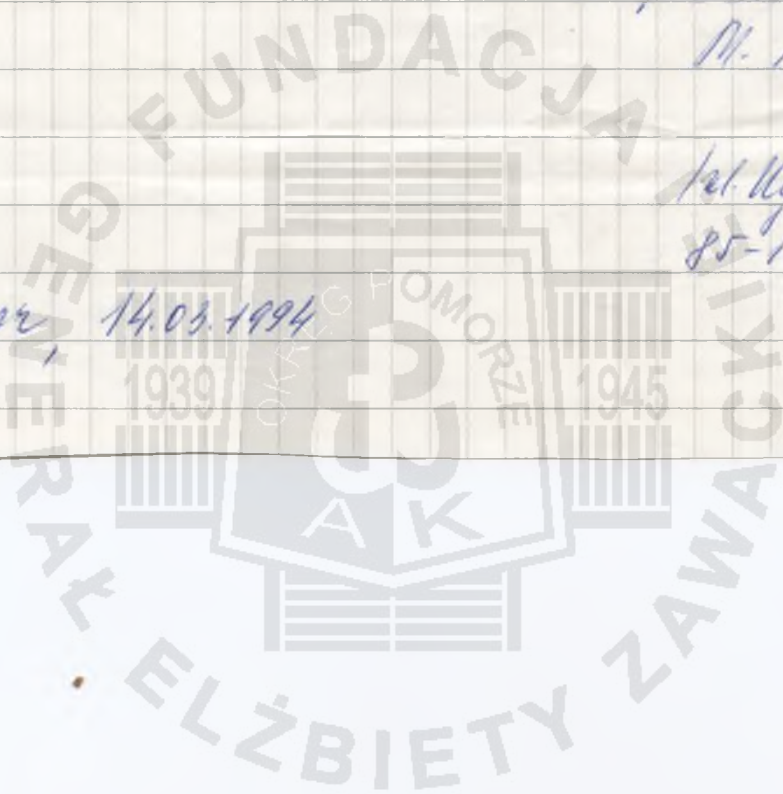
Z pozdrowieniami

M. Mrozek

ul. Wgony 27 g/43

85-132 Bydgoszcz

Bydgoszcz, 14.03.1994

T. N: 276/885 Pom.

Include

Krosnik Gomrad

W. Karty informacyjne

k. 5

++ Mrozik Konrad ps. „Morgan”

ur. 7. 11. 1911 r.

działal na terenie Borów Tucholskich
na terenie obozu przy pracach fortyfika-
cyjnych, koleportował w obozie wszelkie
rakietowy dla podtrzymywania na duchu,
prowadził służbę gospodarczą, organizował
pomoc materialną dla przesiedlonych
i sierotom, żywności dla więźniów Potulic
i Stutthofu pracujących przy kopaniu rowów,
jako członek oddz. Pow. AK, pełnił zadania
organizacyjne sieci szkolnictwa pow.

Tucholskiego w kontakcie z Władzami
Tajnej Organizacji Nauczycieli w Bydgoszczy

rel. M-276 - Mrozik

7 M. 276

Michał 2,
fajne nauki.

Mrozik Konrad ps. Marjan

przełożył (z Aristokratycznym Prorokiem) dwa
komplety fajnego i ciekawego na terenie
Lubieszowa

sub. W. Kozłowski "Tuchola" w II z 75

D. zw.

Mrozik Konrad

Tuchola ~~Wydział~~
tajne nauca.

W powiecie tucholskim w okresie od sierpnia 1943r. do końca stycznia 1945r. organizatorem tajnego nauczania z ramienia ODE był Konrad Mrozik, który do wybuchu II wojny światowej pracował w Okręgowym Urzędzie Wychowania Fizycznego i Przygotowania Wojskowego w Toruniu. Mrozik prowadził komplety tajnego nauczania w rejonie Lubiewa, a także współorganizował konspiracyjne biblioteki.

Zob. Biuletyn FAPAK w 4/2003, s. 11

13.08.04, ~~to~~

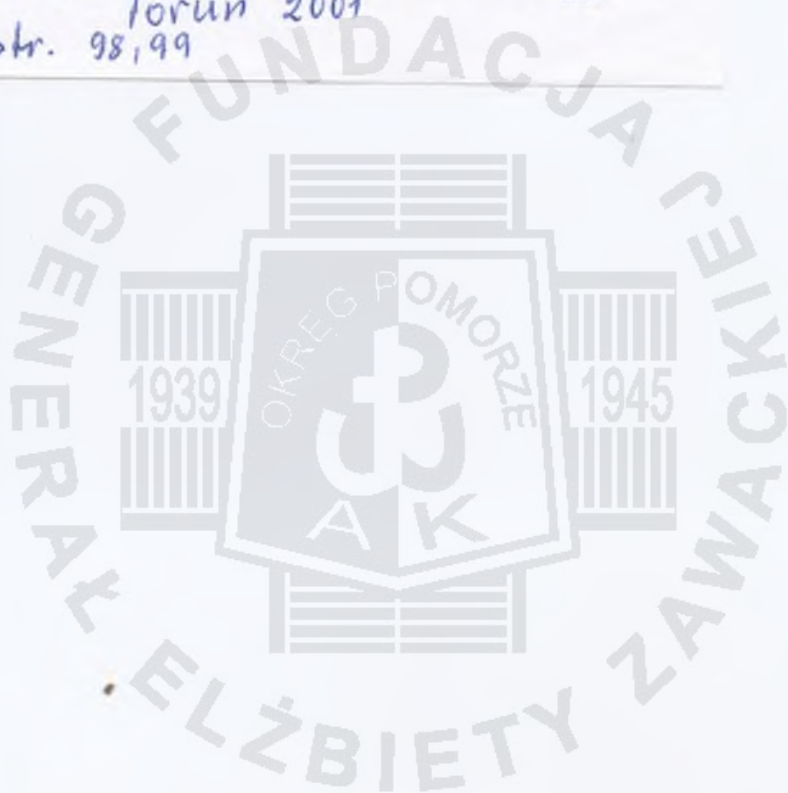

9)
MROZIK Konrad

ps. „Morjan”, „Światowski”
1911-1988. Kierownik tajnego
nauczania w ramach ODR w Tucholi
Pomoc materialna i żywnościowa
dla polskich rodzin więźniów
Potulic i Stutthofu. Relacja
Elżbieta Skerska

Lob: Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939-1945 część 5
Fundacja „Archiwum Pomorskie”
Toruń 2001 AK”
str. 98, 99

DRut

Prozisk Komrad lub Bernard

Tucholo
ODL 5

ps. „Komrad” krypt. „W/20”

prac. Wydz. Politycznego pou. Tucholo,
następnie w Wydz. Administracyjnym;
prowadził tajne newszenie

zob: Chrapkowski B., Delegatura Rządu
D P we Kraj we Pomorsku, Tom 2011,
s. 103, 289.

hb. III/111

Mrozik Konrad

